

Cuprins

PREFAȚĂ.....	I
ABREVIERI.....	5
CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE.....	7
CAPITOLUL 1. EGALITATEA ÎN CONTEXTUL INEGALITĂȚILOR ECONOMICE ȘI SOCIALE	19
I. Concepții asupra egalității.....	19
II. Despre conceptul de (in)egalitate.....	22
III. Aspecte ale realității inegalităților	25
IV. În loc de concluzii	44
CAPITOLUL 2. ECONOMIA SOCIALĂ	46
I. Considerații preliminare	46
II. Economie socială, întreprindere și antreprenoriat social	50
III. De la crearea de valoare la crearea de sens – întreprinderea socială în legislația națională	56
IV. Persoanele juridice care au vocația de a deveni întreprinderi sociale	60
V. Rolul întreprinderilor sociale în secolul al XXI-lea.....	68
CAPITOLUL 3. INCLUZIUNEA SOCIALĂ ȘI ASIGURAREA UNUI NIVEL DE TRAI DECENT PENTRU PERIOADA 2022-2027	70
I. Considerații generale.....	70
II. Conceptele de sărăcie, excluziune și incluziune socială și relaționarea conceptelor prin indicatori: măsurarea indicatorilor.....	71
III. Nivelul de trai și incluziunea socială – preocupări globale	75
IV. Realități și provocări ale incluziunii sociale în România	78
V. Importanța strategiei fundamentate pe datele statistice privind sărăcia și incluziunea socială.....	81
VI. Principalele măsuri și obiective prevăzute de Strategia națională 2022-2027	83
VII. Incluziunea socială: provocări cronice și inedite	87
VIII. În loc de concluzii.....	95
CAPITOLUL 4. INEGALITĂȚILE MULTIDIMENSIONALE ȘI SALARIUL MINIM CA MIJLOC DE PROTECȚIE SOCIALĂ	102
I. Inegalitățile sociale.....	102
II. Noțiunea de „salariu minim”: evoluție și consacărări istorice.....	105
III. Dovezi care să demonstreze că existența salariului minim poate reduce inegalitățile sociale: în acest caz, ce condiții ar trebui îndeplinite pentru a maximiza efectul său?	109
IV. Raportul dintre nivelul salariilor minime și cel al salariilor medii brute din UE27	117

V. Summitul Social 2021 – Declarația de la Porto și situația salariului minim în UE27	120
VI. Reforma privind salariile minime și transparente.....	123
VII. Directiva privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.....	125
VIII. Directiva privind transparența salarială	132
IX. Profilul angajatului care primește salariul minim.....	140
CAPITOLUL 5. DREPTUL FUNDAMENTAL AL PERSOANELOR CU HANDICAP LA PROTECȚIE SOCIALĂ INCLUZIVĂ.....	142
I. Considerații preliminare și terminologie	142
II. Fundamentare și context	145
III. Persoanele cu handicap și drepturile fundamentale ale omului la sănătate și protecție socială. Cadrul legal.....	149
IV. Tipuri de asistență, măsuri de protecție socială	164
CAPITOLUL 6. RISCURILE PSIHOSOCIALE EMERGENTE LA LOCUL DE MUNCĂ	169
I. Condițiile de muncă – sănătatea și securitatea în muncă (SSM).....	169
II. Sănătatea lucrătorilor	173
III. Riscurile psihosociale	176
IV. Stresul profesional	177
V. Instrumente juridice de abordare a riscurilor psihosociale	179
VI. Violența și hărțuirea la locul de muncă	185
VII. Noțiunea de violență și hărțuire morală la locul de muncă în înțelesul Legii nr. 30/2016 și al O.G. nr. 137/2000, modificată prin Legea nr. 167/2020.....	196
VIII. Hărțuirea morală și violența la locul de muncă și sănătatea mintală a angajaților	200
IX. Jurisprudența instanțelor în materia hărțuirii morale la locul de muncă.....	203
X. Propuneri.....	212
XI. Violența domestică	213
XII. Violența domestică în România	220
XIII. Violența domestică și efectele ei asupra relației de muncă.....	234
XIV. Recunoaște, răspunde, trimite!	237
CAPITOLUL 7. MODELUL SOCIAL EUROPEAN ȘI INSTRUMENTE DE COORDONARE A SISTEMELOR DE SECURITATE SOCIALĂ	240
I. Modelul social european	241
II. Conținutul politicii de securitate socială	243
III. Principiile coordonării la nivelul UE	248
IV. Metoda deschisă de coordonare (MDC).....	265
CAPITOLUL 8. SISTEMUL PUBLIC DE PENSII.....	268
I. Scurt istoric al sistemului public de pensii	268
II. Principiile sistemului public de pensii	274
III. Categoriile de persoane asigurate	275
IV. Bugetul asigurărilor sociale	277

V. Stagiul de cotizare.....	279
VI. Contribuabili.....	282
VII. Contribuția de asigurări sociale.....	282
VIII. Categoriile de pensii.....	290
IX. Calculul pensiilor.....	305
X. Stabilirea pensiilor.....	308
XI. Plata pensiei.....	311
XII. Cumulul pensiei cu venitul dintr-o activitate profesională.....	314
XIII. Alte prestații de asigurări sociale.....	315
XIV. Jurisdicția asigurărilor sociale.....	317
CAPITOLUL 9. SISTEMUL DE PENSII PRIVATE.....	318
I. Considerații introductive.....	319
II. Sistemul de pensii administrate privat.....	321
III. Sistemul de pensii facultative.....	328
IV. Sistemul de pensii ocupaționale.....	333
CAPITOLUL 10. SISTEMUL ASIGURĂRILOR PENTRU ȘOMAJ.....	337
I. Considerații introductive.....	338
II. Autorități competente.....	340
III. Beneficiarii asigurărilor de șomaj.....	341
IV. Categoriile de persoane asigurate.....	344
V. Bugetul asigurărilor pentru șomaj.....	347
VI. Categoriile de prestații. Indemnizația de șomaj.....	349
VII. Măsuri pentru prevenirea șomajului.....	363
VIII. Măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă.....	364
IX. Stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a șomerilor.....	368
X. Șomajul în rândul tinerilor.....	374
CAPITOLUL 11. ASIGURAREA PENTRU ACCIDENTE DE MUNCĂ ȘI BOLI PROFESIONALE.....	386
I. Noțiuni generale.....	387
II. Principiile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	389
III. Obiectivele asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	389
IV. Raporturile de asigurare și riscurile asigurate.....	390
V. Riscurile asigurate.....	390
VI. Persoanele asigurate.....	393
VII. Asigurătorul.....	393
VIII. Contribuțiile de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	393
IX. Baza de calcul al indemnizațiilor și formulele de calcul.....	394
X. Prestații și servicii de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	396
XI. Comunicarea și constatarea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.....	400
XII. Prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.....	401

XIII. Organizarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	403
XIV. Răspunderea juridică	403
XV. Jurisdicția asiguraților pentru accidente de muncă și boli profesionale.....	410
CAPITOLUL 12. ASIGURĂRILE SOCIALE DE SĂNĂTATE	412
I. Sistemul asigurărilor sociale de sănătate	413
II. Obiectivele și principiile asigurărilor sociale de sănătate	415
III. Constituirea Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	416
IV. Atribuțiile caselor de asigurări de sănătate.....	417
V. Asigurații	419
VI. Drepturile și obligațiile asiguraților.....	422
VII. Servicii medicale suportate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate	423
VIII. Răspunderi și sancțiuni	426
IX. Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate.....	427
X. Asigurațiile voluntare de sănătate.....	429
CAPITOLUL 13. CONCEDIILE ȘI INDEMNIZAȚIILE DE ASIGURĂRI SOCIALE DE SĂNĂTATE	431
I. Noțiuni generale	432
II. Asigurații și tipurile de concedii	433
III. Condiții	434
IV. Concediile medicale și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate.....	437
V. Plata indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate.....	445
VI. Alte drepturi și formule de calcul	449
VII. Răspunderea juridică.....	452
CAPITOLUL 14. PROTECȚIA MATERNITĂȚII LA LOCUL DE MUNCĂ.....	454
I. Considerații introductive	454
II. Cadrul normativ și domeniul de aplicare	457
III. Obligații ale angajatorului	459
IV. Drepturi și obligații ale salariatei.....	462
V. Interdicții de concediere și remedii procesuale.....	463
VI. Concediul de risc maternal și concediul de maternitate	466
VII. Reglementarea protecției maternității la nivelul Uniunii Europene.....	470
CAPITOLUL 15. CONCEDIUL ȘI INDEMNIZAȚIA PENTRU CREȘTEREA COPILULUI	475
I. Domeniul de aplicare.....	475
II. Beneficiarii și durata de acordare.....	476
III. Tipuri de concedii pentru creșterea copiilor	477
IV. Obligația angajatorului de a aproba concediul pentru creșterea copilului.....	477
V. Stagiul minim.....	478
VI. Indemnizația lunară	480
VII. Stimulentul de inserție.....	486

VIII. Condiții pentru acordarea concediului și indemnizației pentru creșterea copilului.....	487
IX. Stabilirea drepturilor reprezentând indemnizații și stimulent de inserție	487
X. Încetarea plății indemnizațiilor și stimulentului de inserție	488
XI. Suspendarea plății indemnizațiilor și stimulentului de inserție	488
XII. Asigurări sociale de sănătate, drepturi de pensie și sistemul asigurărilor pentru șomaj	490
XIII. Drepturi legate de contractul de muncă	490
XIV. Concediul în cazul copiilor cu handicap.....	491
XV. Reglementarea concediului pentru creșterea copilului la nivelul Uniunii Europene.....	494
CAPITOLUL 16. CONCEDIU DE ACOMODARE.....	502
I. Beneficiarii și durata concediului de acomodare.....	502
II. Indemnizația concediului de acomodare.....	503
III. Procedura aplicabilă concediului de acomodare.....	505
IV. Obligațiile angajatorilor	506
V. Fiscalitate și regimul contribuțiilor sociale.....	506
VI. Încetarea concediului de acomodare	506
VII. Suspendarea concediului de acomodare.....	507
VIII. Reglementarea concediului de acomodare la nivelul Uniunii Europene	508
CAPITOLUL 17. CONCEDIU PATERNAL	509
I. Domeniul de aplicare	509
II. Durata concediului paternal	510
III. Cursul de puericultură	511
IV. Indemnizația pentru concediul paternal.....	511
V. Obligațiile angajatorilor	512
VI. Reglementarea concediului paternal la nivelul Uniunii Europene	513
CAPITOLUL 18. MECANISMUL FISCAL AL CONTRIBUȚIILOR SOCIALE.....	514
I. Sistemul public de asigurări sociale	515
II. Activitate dependentă versus activitate independentă.....	516
III. Contribuțiile de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor sociale de stat.....	526
IV. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.....	557
V. Regimul contribuțiilor datorate pentru veniturile persoanelor fizice obținute în mai multe state.....	577
VI. Contribuția asiguratorie pentru muncă	578
CAPITOLUL 19. ALOCAȚIA DE STAT PENTRU COPII	589
I. Beneficiari	589
II. Plata alocației	589
III. Condiții de acordare.....	590
IV. Cuantum	591

V. Obligațiile beneficiarilor.....	592
CAPITOLUL 20. SISTEMUL NAȚIONAL DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ.....	593
I. Aspecte generale.....	594
II. Principiile sistemului național de asistență socială	595
III. Sistemul de beneficii de asistență socială	597
IV. Sistemul de servicii sociale	601
V. Măsuri integrate de asistență socială.....	607
VI. Construcția instituțională a sistemului național de asistență socială	617
VII. Personalul din sistemul de asistență socială.....	619
VIII. Aspecte privind jurisdicția	620
CAPITOLUL 21. VENITUL MINIM DE INCLUZIUNE.....	621
I. Dispoziții generale.....	621
II. Beneficiari.....	622
III. Venitul minim de incluziune.....	623
IV. Stabilirea cuantumului venitului minim de incluziune.....	624
V. Măsuri pentru situații de dificultate și pentru prevenirea sau reducerea riscului de sărăcie și excluziune socială	629
VI. Acordarea venitului minim de incluziune	630
VII. Obligațiile beneficiarilor	632
VIII. Suspendarea și încetarea dreptului.....	632
IX. Plata drepturilor	633
X. Alte drepturi complementare venitului minim de incluziune	634
CAPITOLUL 22. PROTECȚIA PERSOANELOR CU HANDICAP	635
I. Introducere	636
II. Definierea ariei de protecție.....	637
III. Principii generale, drepturi și instituții competente	637
IV. Drepturile persoanelor cu handicap – domenii specifice de aplicare	638
V. Obligațiile persoanelor cu handicap, ale familiei sau reprezentanților legali	654
VI. Încadrarea în grad de handicap	655
VII. Parteneriate.....	656
VIII. Finanțarea sistemului de protecție a persoanelor cu handicap	657
IX. Corelare cu Legea asistenței sociale și recomandări generale.....	657
BIBLIOGRAFIE	661